

В.В. Овсяніков

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

72, просп. Гагаріна, Дніпро, 49010, Україна

E-mail: ovsyanyan37@i.ua**Дослідження параметрів
дводіапазонних вібраторних антен НВЧ
з коаксіальними і двопровідними шунтами**

Предмет і мета досліджень. Розглянуто два різновиди нових двочастотних антен мікрохвильового діапазону з коаксіальними та двопровідними шунтами з метою удосконалення методів розрахунків радіотехнічних і конструктивних параметрів при їх розробленні.

Методи і методологія роботи. Застосовано математичні методи еквівалентної довгої лінії, інтегрального рівняння та оптимізації цільових функцій, які включають задані і поточні значення коефіцієнтів стоячої хвилі за напругою на вхідних роз'язках антен на двох робочих частотних діапазонах.

Результати роботи. Наведено результати досліджень і розроблення двох варіантів вібраторних двочастотних (дводіапазонних) антен: з шунтами всередині металевих випромінюючих трубок і з зовнішніми шунтами відносно центрального провідного стрижня антени у коаксіальному і двопровідному виконанні. У першому варіанті для отримання необхідних значень електричних параметрів антен (коефіцієнтів стоячої хвилі за напругою, діаграми направленості та ін.) застосовано метод оптимізації довжини шунтів з використанням мінімізації цільових функцій. У другому – коли антени виконані з зовнішніми коаксіальними або двопровідними шунтами з урахуванням того, що структура і принцип роботи таких антен аналогічні, для них обох вперше вперше визначено умови, за яких можливий двочастотний режим роботи.

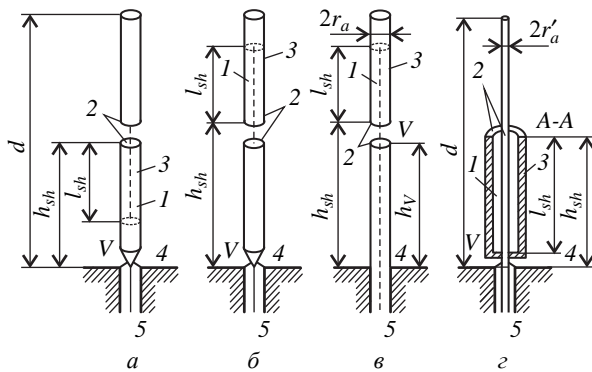
Висновок. Запропонований метод розрахунку і розробки трубчастих двочастотних вібраторних антен з коаксіальними шунтами було застосовано при створенні двочастотної турнікетної антени кругової (еліптичної) поляризації для морських буїв за темою «Океан» Національного космічного агентства України та інших двочастотних антен для космічних апаратів. Розглянута у статті нова двочастотна мікросмужкова антена позбавлена суттєвих недоліків відомих двочастотних антен і може бути корисною для встановлення на аерокосмічних та інших мобільних об'єктах завдяки її малим габаритам. Л. б. Бібліогр.: 14 назв.

Ключові слова: метод інтегрального рівняння і мінімізації цільових функцій, дводіапазонні антени з коаксіальними і двопровідними шунтами, мікросмужкова малогабаритна антена, коефіцієнт стоячої хвилі за напругою, діаграма направленості.

Багатодіапазонні (багаточастотні) вібраторні антени та антенні решітки (АР) на їх основі є актуальними для застосування у сучасних мікрохвильових системах радіозв'язку, у тому числі у приземних і космічних системах передачі/приймання інформації, системах дистанційної діагностики Землі з космосу та інших системах.

На практиці іноді потрібно, щоб антена або АР забезпечувала на двох або декількох частотних діапазонах (частотах), рознесених між собою більше, ніж на 20...30 %, одночасну робо-

ту двох, трьох і більше радіосистем, тобто мала активний вхідний опір близько 50...100 Ом і однакової діаграми направленості (ДН). З публікацій [1–7] та інших відомо, що цю властивість можна забезпечити включенням у стрижень антени комплексних навантажень та шунтів. Перше повідомлення про застосування шунтів у дрових антенах було опубліковане 1947 року в роботі [1] про петльову антену біжучої хвилі виробництва фірми Марконі з включеними уздовж дроту чвертьхвильовими шунтами.

Рис. 1. Різновиди багатодіапазонних вібраторних антен: 1 – шунти; 2 – точки підключення внутрішніх шунтів до антени; 3 – частини трубчастих вібраторів, всередині яких розташовані шунти; 4 – провідна площина (противага); 5 – коаксіальна лінія живлення антени; V – точки збудження антени

У роботі [2] досліджується система інтегральних рівнянь (ІР) Халлена для двох паралельних несиметричних вібраторів різної довжини, які можна застосовувати для розрахунків антен з двопровідними шунтами. Наведено результати розрахунку розподілу струму на парі вібраторів однакової довжини і парі вібраторів, довжини яких відрізняються вдвічі. У роботі [3] для отримання двочастотних властивостей вібраторної антени запропоновано включати у неї шунти з двопровідних відрізків ліній. Така антена була впроваджена у 70-х роках минулого сторіччя на одному з космічних апаратів розробки ДКБ «Південне ім. М.К. Янгеля», м. Дніпро. У роботах [4–7] розглянуто результати досліджень і оптимізації електричних параметрів вібраторних антен з включеними різними навантажувачими елементами для поліпшення електричних параметрів антен.

Пізніше з’явилися публікації, наприклад [8, 9] та інші, про дводіапазонні мікросмужкові антени. У роботах [3, 14] розглянуто результати досліджень і розробки дводіапазонних (двочастотних) вібраторних антен НВЧ-діапазону з двопровідними шунтами.

У цій статті наведено результати досліджень у мікрохвильовому діапазоні електричних параметрів дводіапазонної вібраторної антени з коаксіальними шунтами та нової мікросмужкової дводіапазонної антени з двопровідними шунтами.

1. Дослідження дводіапазонних (двочастотних) вібраторних антен з коаксіальними шунтами. На рис. 1, а–в наведено варіан-

ти трубчастих двочастотних вібраторних антен у несиметричному виконанні з коаксіальними шунтами, розташованими всередині металевих антенних трубок. На рис. 1, з – варіант двочастотної антени з зовнішнім чвертьхвильовим шунтом, провідна трубка якого забезпечує роботу антени на верхній робочій частоті, тому що у перерізі А–А на цій частоті створюється високий опір [10]. Водночас вся антена довжиною d , разом з шунтом 1, працює на нижній частоті.

Розглянемо метод розрахунку і результат розробки трубчастих двочастотних вібраторних антен (рис. 1, а–в) з шунтами 1, розміщеними всередині металевих трубок 3.

На першому етапі визначаємо технічні вимоги до механічних і електричних параметрів антени, розподілу струму на ній, вхідного опору, коефіцієнта стоячої хвилі за напругою (КСХН), ДН, коефіцієнта корисної дії (ККД), а також хвильовий опір живильного фідера 5 і параметри навколишнього середовища.

Шунти 1 (рис. 1) являють собою відрізки коаксіальної лінії довжиною l_{sh} , закорочені на кінці. Для забезпечення двочастотної роботи антени вони повинні створювати необхідний індуктивний опір у точках 2 на нижній робочій частоті f_{low} і ємнісний – на верхній f_{high} .

На другому етапі виконуємо розрахунок реактивного опору шунта 1 у залежності від його довжини і робочих частот методом еквівалентної довгої лінії (ЕДЛ), а також розрахунок методом інтегрального рівняння розподілу струму на вібраторі, вхідного опору і КСХН з використанням відомих комп’ютерних програмних середовищ.

На третьому, завершальному етапі виконуємо оптимізацію реактивного опору шунтів у точках 2 і параметрів антени шляхом мінімізації трьох цільових функцій (1)–(3) спільно з методом інтегрального рівняння з урахуванням [6, 7, 10–14].

Вихідну довжину антени d обираємо приблизно рівною чверті довжини хвилі середньої частоти $f_{aver} = (f_{low} + f_{high}) / 2$ з урахуванням нижньої і верхньої робочих частот. Це дозволяє компенсувати небажану реактивну складову антени на обох частотах f_{low} та f_{high} за умови, що електричну довжину шунта до оптимізації у початковому наближенні обрано рівною $l_{sh} = n \cdot 0,25 \lambda_{aver}$, $n = 1, 3, 5, \dots$, де λ_{aver} –

довжина хвилі, що відповідає до частоти f_{aver} . Оптимізація довжини шунта і його реактивного опору виконується з використанням критерію заданого КСХН (K_S^{req}) на вхідних роз'язках фідера 5 на частотах $f_{low}, f_{high}, f_{aver} = const$ і при незмінних розмірах антени. Тоді парціальні функціонали на обох частотах з урахуванням обмежень для КСХН ($K_{S,low}^{req}$ і $K_{S,high}^{req}$) на вході живильного фідера 5 визначаємо таким чином:

$$F_{low}(l_{sh}) = \min \left[\frac{K_{S,low}(l_{m,sh}) - K_{S,low}^{req}}{K_{S,low}^{req}} \right]^2, \quad (1)$$

$$m = 1, 2, \dots, M, \quad l_{m,sh} \in (l_{1,sh}, l_{M,sh});$$

$$F_{high}(l_{sh}) = \min \left[\frac{K_{S,high}(l_{n,sh}) - K_{S,high}^{req}}{K_{S,high}^{req}} \right]^2, \quad (2)$$

$$n = 1, 2, \dots, N, \quad l_{n,sh} \in (l_{1,sh}, l_{N,sh}),$$

а загальну цільову функцію задачі оптимізації значень на частотах f_{low} і f_{high} з урахуванням (1) і (2) визначаємо за формулою:

$$F(l_{sh}) = p_1 F_{low}(l_{sh}) + p_2 F_{high}(l_{sh}), \quad (3)$$

де p_1 і p_2 – безрозмірні вагові коефіцієнти, які змінюються у межах 0...1 залежно від ступеня важливості обмежень ($K_{S,low}^{req}$ і $K_{S,high}^{req}$) для нижньої і верхньої заданих робочих частот.

З використанням викладеного вище методу розрахунку двочастотних антен з внутрішніми коаксіальними шунтами (рис. 1, а–в) була розроблена дводіапазонна турнікетна антена (ТА) кругової (еліптичної) поляризації для морських буїв Морського гідрофізичного інституту НАН України, які планувалося встановлювати у різних точках Світового океану для забезпечення радіозв'язку з космічними апаратами. До цієї ТА (рис. 2) розробник приймально-передавальної апаратури буїв поставив технічні вимоги щодо одночасного випромінювання у космічний простір і приймання радіохвиль НВЧ-діапазону на двох частотах, рознесених між собою більш ніж на 20 %. При цьому у верхньому півпросторі атмосфери у секторі кутів $\pm 75^\circ$ щодо осі Z мали бути зосереджені максимально можливі значення коефіцієнтів підсилення та еліптичності ТА.

Вимоги до ТА щодо КСХН $< 1,4$ на обох частотах було виконано шляхом мінімізації цільо-

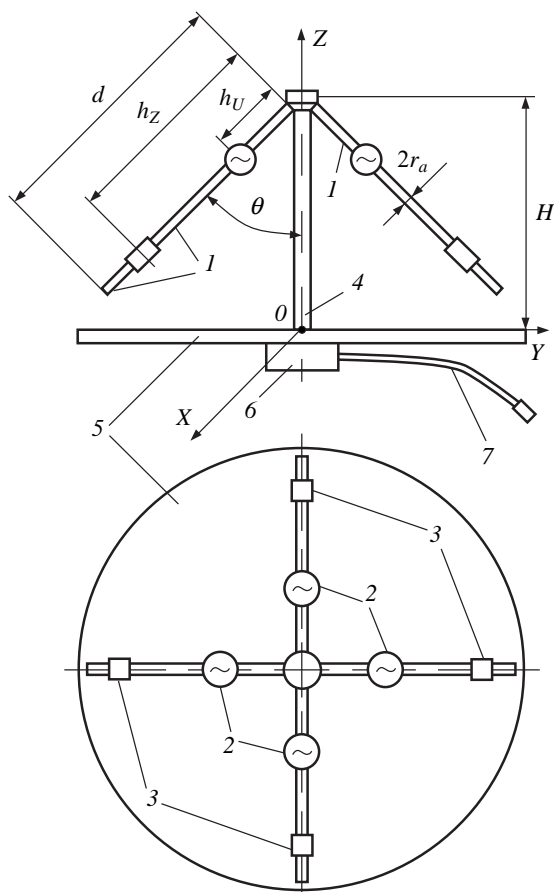
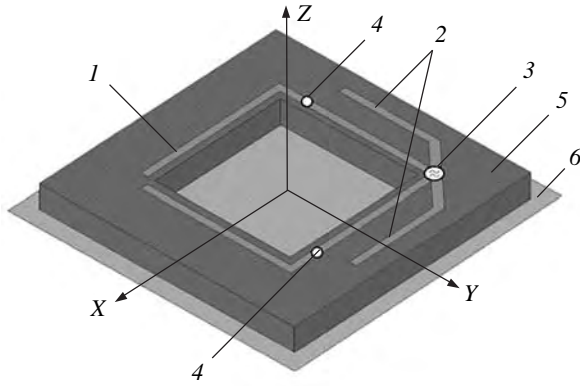

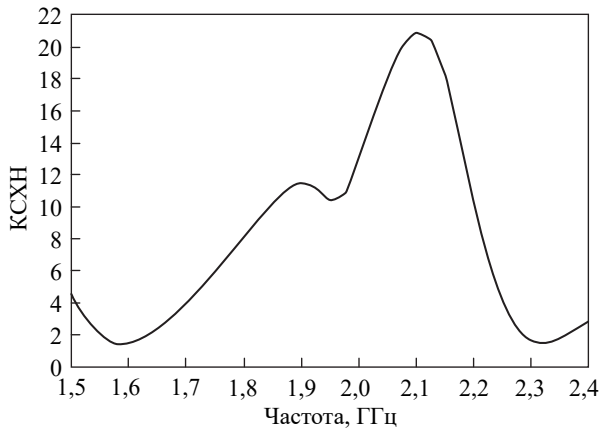
Рис. 2. Схематичне зображення двочастотної ТА: 1 – однакові вібраторні антени; 2 – джерела їх збудження; 3 – імпедансні елементи (коаксіальні шунти); 4 – стійка з вібраторами; 5 – відбивач; 6 – пристрій узгодження вхідного опору і КСХН; 7 – живильний фідер

вих функцій (1)–(3), тоді як перед оптимізацією значення КСХН були небажано високими – 3,3 і 2,4 відповідно на нижній і верхній робочих частотах. Координата включення чотирьох шунтів 3 у кожний вібратор ТА (рис. 2) також була оптимізована і склала $0,2 \lambda_{aver}$ при загальній довжині кожного вібратора $0,25 \lambda_{aver}$. У результаті у заданому секторі кутів максимальний коефіцієнт спрямованої дії ДН склав > 5 дБ, а коефіцієнт еліптичності випромінюваного (прийнятого) поля $> 0,4$. Експериментальна перевірка електричних параметрів ТА на морському буї [10] показала узгодження з розрахунковими даними.

2. Дослідження дводіапазонних (двочастотних) вібраторних антен з зовнішніми шунтами. Розглянута вище антена з коаксіальним зовнішнім шунтом (рис. 1, з) з урахуванням положень наближеної теорії ЕДІ аналогіч-

Рис. 3. Двочастотна (дводіапазонна) мікросмужкова антена: 1 – провідний контур; 2 – двопровідні зовнішні шунти; 3 – вузол збудження антени; 4 – імпедансні (реактивні) навантаження; 5 – діелектрична підкладка; 6 – металева основа

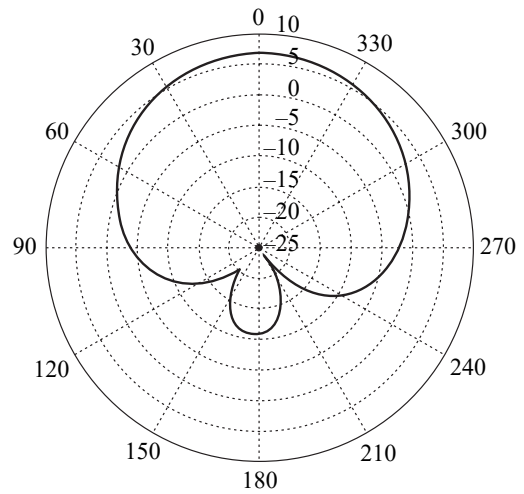
Рис. 4. Результати розрахунку КСХН антени у діапазоні 1,5...2,4 ГГц

на за електричними властивостями до антени з двопровідним шунтом таких самих електричних розмірів [3, 12–14]. Однак дводіапазонний режим виникає за певних умов, а саме при $(d - l_{sh}) = m \cdot 0,25 \lambda_{high}$, де $m = 1, 3, 5, \dots$, або $(d - h) < 0,25 \lambda_{high}$ (рис. 1, з), коли ефект придушення струму частоти f_{high} у перерізах А–А шунтів і, як наслідок, на виступаючій із шунта частині дроту $(d - l_{sh})$ проявляється найбільше. Ці випадки відповідають парним співвідношенням сполучуваних частот $f_{high} / f_{low} = 2, 4, 6, \dots$, і при $f_{high} / f_{low} < 2$, що необхідно врахувати під час розробки таких антен.

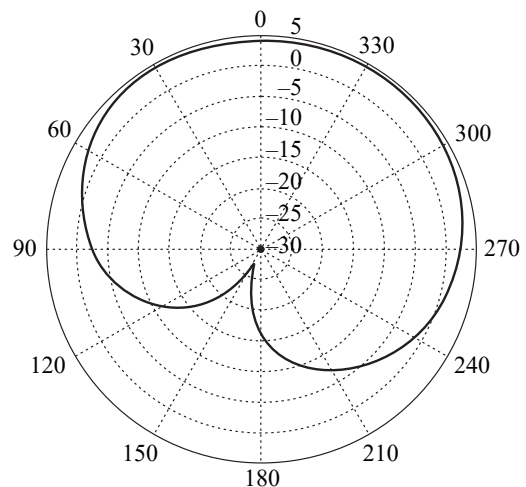
Було також виявлено, що при непарному співвідношенні сполучуваних робочих частот, наприклад $f_{high} / f_{low} = 3$, і виконанні названих вище умов, ця антена працездатна на додатковій третій середній частоті, що знаходиться між нижньою і верхньою робочими частотами.

Ця властивість може бути використана для підключення до цієї антени додаткового приймача-передавача, що працює на вказаній середній частоті. У такому випадку антена є тричастотною (тридіапазонною).

З огляду на те, що двочастотні антени з двопровідними шунтами у мікросмужковому виконанні (рис. 3) більш зручні, ніж антени з коаксіальними шунтами для застосування у складі АР, встановленої на корпусі або панелях аерокосмічних апаратів та інших об'єктів завдяки їх малим габаритам, масі і невеликому виступанню над поверхнею об'єкта, розглянемо результати досліджень їх основних електричних параметрів – КСХН і ДН – на актуальних несучих частотах, які застосовуються у системах супут-

Рис. 5. Діаграма направленості антени у площині ХОZ антени на нижній частоті 1,62 ГГц

Рис. 6. Діаграма направленості антени у площині ХОZ на верхній частоті 2,32 ГГц

никової передачі інформації, дистанційної діагностики Землі та вирішення інших завдань.

Вихідні дані для розрахунків електричних параметрів антени (рис. 3) такі:

- нижня і верхня робочі частоти – 1,62 і 2,32 ГГц відповідно;
- середня частота – 1,95 ГГц;
- ширина смуги друкованих провідників 1 і 2 антени – 3 мм;
- матеріал підкладки 5 – фторопласт.

Досліджувана дводіапазонна антена (рис. 3) містить провідний контур 1, до якого підключені шунти 2 у точці, де розташовується вузол живлення 3. На ділянках провідного контуру 1 на деякій відстані від зовнішніх кінців шунтів 2 включені імпедансні навантаження 4. Вся конструкція закріплюється на діелектричній підкладці 5, яка, у свою чергу, закріплена на металевому екрані 6.

Імпедансні навантаження 4 дозволяють забезпечити роботу антени на двох частотах при будь-якому їх співвідношенні f_{high}/f_{low} і одночасно зменшити розмір контуру 1 антени залежно від їх значень і точок включення.

Результати розрахунків електричних параметрів мікросмушкової антени (рис. 3) для випадку замкнутого провідного контуру 1 представлені на рис. 4–6.

Результати перевірки ДН антени (рис. 3) на двох частотах наведені на рис. 5 і 6. З графіків видно, що максимум ДН антени на обох частотах спрямований уздовж осі Z, що є позитивним фактором. Деяка асиметрія ДН у вертикальній площині (рис. 6) на верхній робочій частоті обумовлена електричним розміром металевого

екрана 6 (рис. 3) у порівнянні з цими розмірами при розрахунку ДН, наведеної на рис. 5.

Висновки. У статті наведено результати досліджень і розробки двох варіантів вібраторних двочастотних (дводіапазонних) антен:

- з шунтами 1 всередині металевих випромінюючих трубок 3 (рис. 1, а–в і 2);
- з зовнішніми шунтами відносно центрального випромінюючого провідного контуру антени (рис. 1, г і 3), тобто відповідно у коаксіальному і двопровідному мікросмушковому виконанні.

У першому варіанті для отримання заданих значень електричних параметрів антен (КСХН, ДН та ін.) застосовано запропонований метод оптимізації довжини шунтів з використанням мінімізації цільових функцій [6, 11], що включають задані та поточні значення цих параметрів на обох частотах.

Для другого варіанту (коли антени виконані з зовнішніми коаксіальними або двопровідними шунтами), з урахуванням того, що структура і принцип роботи цих антен за теорією ЕДЛ аналогічні, у результаті теоретичних і експериментальних досліджень було вперше визначено, що двочастотний режим їх роботи можливий за виконання певних умов.

Автор висловлює подяку колишнім співробітникам ДКБ «Південне імені М.К. Янгеля» провідному інженеру Г.Г. Черкасову та інженерові Г.А. Вишневецькій, а також магістру за спеціальністю «телекомунікації і радіотехніка» С.В. Векличу за участь у розрахунках та експериментальних дослідженнях подібних двочастотних вібраторних антен.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК

1. Пистолькорс А.А. *Антенны*. Москва: Связьиздат, 1947. 480 с.
2. Taylor C.D., Aronson E.A., Harrison C.W. Theory of Coupled Monopoles. *IEEE Trans. Antennas Propag.* 1970. Vol. 18, Iss. 3. P. 360–366.
3. *Дводіапазонна антена*: пат. на корисну модель 142394, Україна: Н01Q 1/38 (2006.01), Н01Q 5/00 / Б.М. Гунько, В.В. Овсяніков. № u201907646; заявл. 08.07.2019; опубл. 10.06.2020, Бюл. № 11.
4. Smith D.L. The trap-loaded cylindrical antenna. *IEEE Trans. Antennas Propag.* 1975. Vol. 23, Iss. 1. P. 20–27.
5. Левин Б.М., Миротворский О.Б. Многовибраторная антенна с резистором. *Антенны: сб. статей*. Москва: Радио и связь, 1986. Вып. 33. С. 94–100.
6. Levin B.M., Fradin A.Z., Yakovlev A.D. Optimization of wide band antenna with loads. *Proc. 10th Int. Wroclaw Conf. EMC*. (Wroclaw, Poland, 26–29 June 1990). Pt. 1. P. 48–52.
7. Левин Б.М., Фрадин А.З., Яковлев А.Д. Использование нагрузок в проволочных антеннах для получения заданных характеристик. *Тр. междунар. симп. по электром. совместим.*: сб. науч. докл. СПб.: Гос. электротехн. ин-т, 1993. Ч. 1. С. 319–322.
8. *Многодиапазонная микрополосковая антенна этажерочного типа*: пат. 2315398, Российская Федерация: кл. Н01Q 1/38; Н01Q 5/01 / Ю.Н. Королев, С.Н. Бойко, А.В. Исаев. № 2006122430/09; заявл. 23.06.2006; опубл. 20.1.2008, Бюл. № 2. 10 с.

9. Zhu S.Z., Langley R. Dual-band wearable textile antenna on an EBG substrate. *IEEE Trans. Antennas Propag.* 2009. Vol. 57, Iss. 4. P. 926–935.
10. Овсяников В.В. Состояние разработок вибраторных, диэлектрических и плазменных антенн у контексте исторического развития антенной техники. *Радиофизика и электрон.* 2016. Т. 7(21), № 3. С. 58–73.
11. Моисеев Н.Н., Иванюков Ю.П., Столярова Е.М. *Методы оптимизации.* Москва: Наука, 1978. 352 с.
12. Драбкин А.Л., Зузенко В.Л. *Антенно-фидерные устройства.* Москва: Советское радио, 1961. 816 с.
13. Никольский В.В. *Антенны.* Москва: Связь, 1961. 368 с.
14. Krjukov A., Ovsyanikov V. The Antennas for Mobile Radio Communication. *31st European Microwave Conf.: Proc.* (London, England, 27 Sept. 2001), Vol. 3. EuMA, 2001. P. 469–472.

Стаття надійшла 23.09.2020

REFERENCES

1. Pistol'kors, A.A., 1947. *Antennas: manual.* Moscow: Svyaz'izdat Publ. (in Russian).
2. Taylor, C.D., Aronson, E.A., Harrison, C.W., 1970. Theory of Coupled Monopoles. *IEEE Trans. Antennas Propag.*, **18**(3), pp. 360–366.
3. Gun'ko, B.M., Ovsyanikov, V.V., 2020. *A double-band antenna.* Ukraine. Pat. 142 394 (in Ukrainian).
4. Smith, D.L., 1975. The trap-loaded cylindrical antenna. *IEEE Trans. Antennas Propag.*, **23**(1), pp. 20–27.
5. Levin, B.M., Mirotvorskiy, O.B., 1986. Multi-vibrator antenna with a resistor. In: A.A. Pistol'kors, ed. 1986. *Antennas.* Moscow: Radio i svyaz' Publ. 33, pp. 94–100 (in Russian).
6. Levin, B.M., Fradin, A.Z., Yakovlev, A.D. Optimization of wide band antenna with loads. In: *Proc. 10th Int. Wroclaw Conf. EMC.* Wroclaw, Poland, 26–29 June 1990. Pt. 1. P. 48–52.
7. Levin, B.M., Fradin, A.Z. and Yakovlev, A.D., 1993. Use of loads in wire antennas for obtaining given characteristics. In: *Proc. Int. Conf. Electrom. Commonality.* SPb.: State Electrotechn. Institute Publ. 1, pp. 319–322 (in Russian).
8. Korolev, Yu.N., Boyko, S.N., Isaev, A.V., 2008. *Stacked multiband microstrip antenna.* Russian Federation. Pat. 2 315 398.
9. Zhu, S.Z., Langley, R., 2009. Dual-band wearable textile antenna on an EBG substrate. *IEEE Trans. Antennas Propag.*, **57**(4), pp. 926–935.
10. Ovsyanikov, V.V., 2016. The state of the development of vibrator, dielectric and plasma antennas in the context of the historical development of antenna technology. *Radiofiz. Elektron.*, **7**(21)(3), pp. 58–73 (in Russian).
11. Moiseev, N.N., Ivanilov, Yu.P., Stolyarova, E.M., 1978. *Optimization methods.* Moscow: Nauka Publ. (in Russian).
12. Drabkin, A.L., Zuzenko, V.L., 1961. *Antenna feeder devices.* Moscow: Sovetskoe radio Publ. (in Russian).
13. Nikolsky, V.V., 1961. *Antennas.* Moscow: Svyaz' Publ. (in Russian).
14. Krjukov, A., Ovsyanikov, V., 2001. The Antennas for Mobile Radio Communication. In: *31st European Microwave Conf. Proc.* London, England, 27 Sept. 2001. 3, pp. 469–472. London: EuMA.

Received 23.09.2020

V.V. Ovsyanikov

Oles Honchar Dnipro National University
72, Gagarin Ave., Dnipro, 49010, Ukraine

PARAMETER STUDY OF EHF DUAL-BAND VIBRATOR ANTENNAS WITH COAXIAL AND TWO-WIRE SHUNTS

Subject and Purpose. Two types of new dual-frequency microwave antennas with coaxial and two-wire shunts are considered with a view to improve calculation methods of radio engineering and design parameters of the antennas of the kind.

Methods and Methodology. The mathematical methods of equivalent long line and the method of integral equation and optimization of objective functions are used, involving set-point and current values of the voltage standing-wave ratios at the antenna input connectors in the two operating frequency bands.

Results. The research and development results have been presented for two variants of dual-frequency (dual-band) vibrator antennas according to whether the shunts are placed inside metal radiating tubes or outside the central conductive rod of the antenna. The shunts are in coaxial and two-wire versions. As applied to the first antenna variant, the method of shunt length optimization upon a minimization of the objective functions yields desired values of antenna electrical parameters (voltage standing-wave ratio, radiation patterns, etc.). For the second antenna variant with both coaxial and two-wire external shunts and provided that the design and operation principle of these antennas are similar, conditions under which the double-frequency mode is possible have been determined for the first time.

Conclusion. The proposed method of design and development of tubular dual-frequency vibrator antennas with coaxial shunts has been used to yield a two-frequency circular (elliptical) polarization turnstile antenna as part of sea buoys in the project "Ocean" of the National Space Agency of Ukraine and other spaceborne dual-frequency antennas. The new dual-frequency microstrip antenna discussed in this paper saves us significant drawbacks peculiar to the known dual-frequency antennas and can be used aboard spacecraft and other mobile objects due to its small size.

Key words: *method of integral equation and minimization of objective functions, dual-band antennas with coaxial and two-wire shunts, small-size microstrip antenna, voltage standing-wave ratio, radiation pattern.*